Τα Ζώα και τα μικρά τους: μια πρόταση εκπαιδευτικού σεναρίου με δράσεις Θεατρικής Αγωγής για τη διδασκαλία της Μελέτης Περιβάλλοντος στο Δημοτικό Σχολείο

Παντελής Ιωακειμίδης

Εκπαιδευτικός,

Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε

Παν/μίου Κρήτης

Περίληψη

Η poster ανακοίνωση αποτελεί μια πρόταση διδασκαλίας μιας διδακτικής ενότητας από το εγχειρίδιο της Μελέτης Περιβάλλοντος της Β' Δημοτικού με την παράλληλη αξιοποίηση των διαφόρων μορφών δραματικής έκφρασης. Γενικό σκοπό του σεναρίου αποτέλεσε η γνωριμία των μαθητών της δευτέρας τάξης με τα ζώα και τα μικρά τους, μέσα από τη βιωματική τους συμμετοχή σε έξι (6) δράσεις Θεατρικής Αγωγής (διάρκειας 11 διδακτικών ωρών). Ειδικότερα, προτείνονται δράσεις:παντομίμας/-αυτοσχεδιασμών, χάπενινγκ, παγωμένης εικόνας, θεατρικού παιχνιδιού, κουκλοθεάτρου και θεάτρου σκιών.

Λέξεις-Κλειδιά: *θεατρική αγωγή, σενάριο, διδασκαλία, Μελέτη Περιβάλλοντος, θεατρικό παιχνίδι.*

Εισαγωγή

Το σενάριο αυτό απευθύνεται σε μαθητές Β' Δημοτικού (8 ετών) και συνδέει τη Θεατρική Αγωγή διαθεματικά με γνωστικά αντικείμενα του Α.Π.Σ. του δημοτικού σχολείου. Συγχρόνως υποστηρίζει τη μαθησιακή διαδικασία με την παιδαγωγική αξιοποίηση των διαφόρων μορφών δραματικής έκφρασης στο σχολείο. Το σενάριο αποτελεί μία ολοκληρωμένη διδακτική πρόταση και υπολογίζεται να διαρκέσει 11 διδακτικές ώρες, με δυνατότητα χρονικής επέκτασης, ανάλογα με τις αναζητήσεις και τα ενδιαφέροντα των μαθητών.

Σκοπός-στόχοι του διδακτικού σεναρίου

Γενικός σκοπός του σεναρίου θεωρείται οι μαθητές να γνωρίσουν τα ζώα και τα μικρά τους.

Επιμέρους Στόχοι

<u>Γλώσσα-Λογοτεχνία</u>

Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τον προφορικό τους λόγο (συμμετέχοντας σε συζητήσεις και χρησιμοποιώντας τη στοιχειώδη επιχειρηματολογία για να υποστηρίξουν τη γνώμη τους). Να περιγράφουν, να εξηγούν και να ερμηνεύουν πληροφορίες. Να αντλούν πληροφορίες από διάφορες πηγές για τα μικρά των ζώων (διαχωρίζοντας τα

ουσιώδη από τα επουσιώδη).

Εικαστικά

Να είναι σε θέση οι μαθητές να χρησιμοποιούν ποικίλους τρόπους δημιουργίας και έκφρασης. Να κατασκευάζουν διάφορα είδη κούκλας ζώου (π.χ. δακτυλόκουκλα ή επίπεδη κούκλα) από απλά υλικά. Να δημιουργούν φιγούρες θεάτρου σκιών και να μάθουν να τις κινούν σωστά σε ένα μπερντέ.

Μελέτη Περιβάλλοντος

Να είναι σε θέση τα παιδιά να αναγνωρίζουν τα ζώα με τα μικρά τους. Να ενημερωθούν για τις προϋποθέσεις που θα διασφαλίσουν στα μικρά ζωάκια μια σωστή ανάπτυξη. Να κατανοήσουν τα ίδια τη σημασία των ζώων για την ζωή των ανθρώπων.

Θεατρική Αγωγή

Να έρθουν σε επαφή τα παιδιά με τις διάφορες μορφές δραματικής έκφρασης. Να μάθουν να εκφράζονται (μέσα από αυτές τις μορφές) και να εξωτερικεύουν τα συναισθήματά τους. Να ενταχθούν στην ομάδα τηςτάξης(κοινωνικοποίη ση μαθητών). Να αποκτήσουν γνώσεις (βιωματικά) μέσω της αμεσότητας, της παραστατικότητας και της εποπτικότητας των εν λόγω μεθόδων. Να γνωρίσουν το σώμα και τον εαυτό τους. Να χαλαρώσουν από το φόρτο της σχολικής καθημερινότητας. Να αυξήσουν το ενδιαφέρον τους για συμμετοχή και να διαμορφώσουν νέους τρόπους συμπεριφοράς απέναντι στους άλλους (περιβαλλοντική συνείδηση).

Περιγραφή-Αιτιολόγηση Σεναρίου

Για την υλοποίηση του συγκεκριμένου σεναρίου κρίνεται απαραίτητη η εφαρμογή στο καθημερινό πρόγραμμα διαφόρων μορφών δραματικής έκφρασης. Με αυτόν τον τρόπο το μάθημα θα γίνει πιο ελκυστικό για τους μαθητές, καθώς θα τους δοθεί τη δυνατότητα για συνεργασία,ομαδικότητα και παιγνιώδεις δράσεις. Η επιλογή των δραστηριοτήτων και η εφαρμογή της στη σχολική τάξη διαθέτει ως σημείο αναφοράς της τη μαθητοκεντρική αντίληψη για μάθηση (ο μαθητής στο επίκεντρο των εξελίξεων. Σε αυτά τα πλαίσια, ο εκπαιδευτικός αναλαμβάνει ρόλους διευκολυντή, συνεργάτη, φορέα ερεθισμάτων και εμψυχωτή.

1η Δραστηριότητα

(1 διδακτική ώρα)

Οι μαθητές συνδυάζουν την παντομιμική αναπαράσταση και τις δράσεις αυτοσχεδιασμού στην εικονοποίηση των κινήσεων-ήχων των μικρών ζώων. Οι ίδιοι ρυθμίζουν τις κινήσεις των μελών του σώματος

τους, ανάλογα με το είδος του ζώου (Πώς περπατά το μικρό κατσικάκι; Πώς πετάει το χελιδονάκι; Πώς κολυμπάει το μικρό της φάλαινας;). Οι υπόλοιποι μαθητές συνιστούν τους γονείς των μικρών και κινούνται (με διαφορετικό ρυθμό κάθε φορά) δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο τις προϋποθέσεις στους υπόλοιπους συμμαθητές τους για να κινηθούν στο πλευρό τους. Η εν λόγω δράση απαιτεί το συντονισμό και συγχρονισμό των δυο ομάδων (μικρά ζωάκια και γονείς τους).

2η Δραστηριότητα

(2 διδακτικές ώρες)

Στα πλαίσια του εορτασμού της ΄Παγκόσμιας Ημέρας των Ζώων’, οι μαθητές δημιουργούν πρόχειρα αυτοσχέδια κοστούμια από χαρτί του μέτρου και μεταμφιέζονται σε ζωάκια. Οι ίδιοι κρατούν αυτοσχέδια καλαθάκια, μέσα στα οποία έχουν τοποθετήσει ζωικά προϊόντα. Τα παιδιά αναλαμβάνουν να φιλοδωρήσουν τους περαστικούς με αυτά. Πρόκειται για την πραγματοποίηση ενός θεατρικού δρωμένου (χάπενινγκ), το οποίο θα κινήσει το ενδιαφέρον των μαθητών και θα δημιουργήσει σε αυτούς μια ξεχωριστή νότα χαράς και δημιουργικής διάθεσης.

3η Δραστηριότητα

(1 διδακτική ώρα)

Στο ίδιο μήκος κύματος- και με αφορμή μια κινηματογραφική ταινία- οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα θα μπορέσουν να δημιουργήσουν μια ‘’παγωμένη εικόνα’’ που παρουσιάζει στιγμιότυπα από την καθημερινότητα ενός μικρού σκυλάκου (του Φρέντυ).

4η Δραστηριότητα

(2 διδακτικές ώρες)

Κατά την πραγματοποίηση ασκήσεων Θεατρικού Παιχνιδιού, οι δρώντες χωρίζονται σε ομάδες με το ερέθισμα μιας δοσμένης από τον εκπαιδευτικό εικόνας (βλ. ένα γατάκι, το άλογο με το μικρό του, το προβατάκι πίνει γάλα από τη μαμά του). Στη συνέχεια, τα ίδια τα παιδιά δημιουργούν μια ιστορία (για κάθε μία από αυτές τις εικόνες) που να βασίζεται στον αυτοσχεδιασμό και την έμπνευση της στιγμής. Σε επόμενη φάση της ίδιας δραστηριότητας, οι ομάδες των μαθητών δημιουργούν ένα δρώμενο αυτοσχεδιασμών, το οποίο θα περιλαμβάνει στοιχεία και από τις τρεις προηγούμενες ιστορίες, συνθέτοντας με αυτόν τον τρόπο σκέψεις, ιδέες και αντιλήψεις αναφορικά με τη ζωή των μικρών ζώων δίπλα στους γονείς τους.

5η Δραστηριότητα

(2 διδακτικές ώρες)

Από το εν λόγω σενάριο δεν θα μπορούσαν να απουσιάζουν και τα δρώμενακουκλοθεάτρου Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες και τα παιδιά επιλέγουν για το είδος της κούκλας που θα κατασκευάσουν. Οι μισές ομάδες ασχολούνται με την κατασκευή δακτυλόκουκλας από χαρτί και οι υπόλοιπες δημιουργούν επίπεδες πλαστικοποιημένες φιγούρες, οι οποίες εμψυχώνονται με ένα χοντρό καλαμάκι. Το θέμα της δράσης αυτής περιλαμβάνει τα μικρά των ζώων. Βασικός πρωταγωνιστής του εν λόγω δρωμένου είναι ο Φρεντ (το ζωάκι των παιδιών), ο οποίος διηγείται στους μαθητές τις περιπέτειές του και ταυτόχρονα παρουσιάζει σε αυτούς τους προγόνους του. Η κάθε μαθητική ομάδα παίρνει το χρόνο της για να προετοιμάσει την παρουσίασή της και στη συνέχεια ανεβαίνει στο αυτοσχέδιο παράπηγμα της τάξης για να δείξει τη δουλειά της στα υπόλοιπα παιδιά. Η αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της ομάδας και του κοινού θεωρείται καθοριστική σε αυτή τη φάση για την επίτευξη των στόχων της συγκεκριμένης δράσης.

6η Δραστηριότητα

(3 διδακτικές ώρες)

Η επόμενη δράση περιλαμβάνει τη σκηνική ανάδειξη-στον αυτοσχέδιο μπερντέ της τάξης-μιας παράστασης Θεάτρου Σκιών από τους μαθητές με τίτλο «Ο Καραγκιόζης στο κτηνιατρείο». Τα παιδιά κατασκευάζουν τις δικές τους φιγούρες (από χαρτί ή ζελατίνα), δημιουργούν ένα σύντομο αυτοσχέδιο κείμενο με αφορμή το συγκεκριμένο θέμα, κάνουν τις πρόβες τους και στο τέλος ανεβάζουν τη δική τους ''παράσταση Καραγκιόζη''. Πρωταγωνιστές της εν λόγω παράστασης θα είναι ο Καραγκιόζης με τα Κολλητήρια του και το κατοικίδιο σκυλάκι τους.

Αξιολόγηση

Ο εκπαιδευτικός, με το πέρας της εκάστοτε δραστηριότητας, προχωρεί σε μια μορφή μεταδραματικής αξιολόγησης των πεπραγμένων. Ο ίδιος συζητά με τους μαθητές του για το αποτέλεσμα των δράσεων, πιθανές ελλείψεις, αδυναμίες και τρόπους εμπλουτισμού του σεναρίου του. Μία άλλη μορφή ενδιάμεσης αξιολόγησης των στόχων μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από αναστοχαστικές ερωτήσεις στην ολομέλεια της τάξης.